

Invoering structureel Nt2-onderwijs

Handleiding

Colofon

Auteur/ontwikkelaar: Josée Coenen
Fotografie: Roel Burgler
Vormgeving: Bazalt Groep

© Bazalt Educatieve Uitgaven 2019

Invoering structureel Nt2-onderwijs

Wat?

- U wilt graag het onderwijs Nederlands aan anderstalige leerlingen structureel invoeren op uw school.
- Dan is deze 'hulplijst' een middel om dit onderwijs zichtbaar te maken, zowel in de hele school als in de groep.
- Vetgedrukt zijn de onderdelen die u structureel kunt invoeren.
- Tegelijkertijd kunt u of uw collega's andere elementen als inhaalprogramma (niet-vetgedrukt) invoeren.
- Zo krijgt u en uw schoolteam een zicht op de stand van zaken: Hoever zijn we? Wat is nog nodig?

Hoe?

- In een teamvergadering of bouwvergadering spreekt u met uw collega's af wat u zoal nodig heeft aan extra kennis of informatie, aan vaardigheden en/of materialen of wat u als eerste uitvoert in uw klas en in uw school.
- Door een van de vakjes te markeren wat u gaat doen (bijvoorbeeld in het rood), dan wel gedaan heeft (in het groen) krijgt u een overzicht hoever de invoering is.

Benodigheden

Zie ook de lijsten **Benodigheden** in alle boeken; de uitdraaien van de cd-roms, voor leerkracht (*Zien is snappen* en *Woorden in prenten*) én leerling (*De bovenkamer*); set strookjes uit *De bovenkamer*.

Legenda

- Vet = structurele invoering
Niet vet = inhaalprogramma
- Twee lege kolommen (onder groep) zijn bedoeld voor bijvoorbeeld de schakelklas of taakklas of anderszins.
- In de kolom '*Wat ik zie*' noteert u e.e.a.
In de kolom '*Wat ik hoor*' noteert u ook e.e.a.
Of u noteert:
A = individuele leerling die het gemarkeerde oefent;
B = leerling(en) spreekt (spreken) het gemarkeerde spontaan; of
C = de leerkracht geeft feedback over het gemarkeerde.

Overzicht mogelijk tijdschema

Invoering in alle klassen = structureel programma = inhaalprogramma

	1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
Groep een	WIP ZIS	WIP ZIS	WIP ZIS	WIP ZIS
Groep twee	WIP ZIS	WIP ZIS	WIP ZIS	WIP ZIS
Groep drie	WIP ZIS	WIP ZIS	(WIP) ZIS	(WIP) ZIS
Groep vier	ZIS DBK	ZIS DBK	ZIS DBK	ZIS DBK
Groep vijf	ZIS DBK	ZIS DBK	ZIS DBK	DBK
Groep zes	ZIS DBK	ZIS DBK	ZIS DBK	DBK
Groep zeven	ZIS DBK	ZIS DBK	ZIS DBK	DBK
Groep acht	ZIS DBK	ZIS DBK	ZIS DBK	DBK
...				
...				

Inrichten van de klas en school, en Nt2-didactiek

Uitgangspunt: de Kleurengrammatica

Wie? verwijst naar personen | **Wat?** verwijst naar dieren en dingen |

Doet? Doen? Gebeurt? verwijst naar handelingen | **Waar?** en **Waarheen?** verwijst naar plaats en richting

Wanneer? verwijst naar tijd | **Hoe?** verwijst naar Hoe(!) en **Hoeveel?** verwijst naar maten en gewichten

Zie **Woorden in Prenten** blz. 8-9 | **Zien is Snappen** blz. 32 e.v. | **De bovenkamer** blz. 102 e.v.

	Groep								Wat?		Tijdschema			
	1	2	3	4	5	6	7	8						
wat ik zie	1	2	3	4	5	6	7	8			Introductie van geel , bruin , rood , groen en oranje bij verhalen e.d.			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Stoelen van de leerlingen met de eigennamen geel .			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Thematafel (1-3) en Themamuur (4-8) met gescheiden <i>de</i> -voorwerpen en <i>het</i> -voorwerpen.			
	1	2	3	4	5	6	7	8			<i>Het</i> -voorwerpen met rode stip stickers.			
			3	4	5	6	7	8			Voorwerpen labelen bruin met lidwoord en <i>het</i> -voorwerpen met de sticker erbij.			
			3	4	5	6	7	8			Uit leesboeken: meisjes- en jongensnamen geel en diernamen (+soortnaam) bruin .			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Plaatjes van handelingen (1-2) op rode achtergrond; werkwoorden (3-8) in het rood.			
	1	2	3	4	5	6	7	8			(Afbeeldingen van) knipwerkwoorden rood met ✂.			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Tellijnen op groene achtergrond.			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Afbeeldingen van emoties groen .			
			3	4	5	6	7	8			Tijdsaanduidingen (dagen, maanden, klok) met voorzetsel! oranje (<i>op maandag, in mei, om drie uur</i>).			
			3	4	5	6	7	8			Plaatsaanduidingen (met voorzetsel!) paars (<i>in het bos</i>).			
	in de school										Aanwijzend voornaamwoord (<i>de</i>)- <i>deze</i> - <i>die</i> /et (<i>het</i>)- <i>dit</i> - <i>dat</i> (bijv. op traptredes in school).			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Vlaggetjes/... voor eigen taal.			
wat ik hoor	1	2	3	4	5	6	7	8			Nt2-didactiek bij Nt2-lessen.			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Nt2-didactiek bij taallessen.			
	1	2	3	4	5	6	7	8			Nt2-didactiek bij overige vakken.			

Klank- en spellingonderwijs

Benodigdheden groep een - drie

- ☐ klanksymbolen **roze**
- ☐ symbolen oor en mond voor verstaan en spreken
- ☐ spiegeltjes
- ☐ klanktafel
- ☐ klankmuur
- ☐ klankvellen
- ☐ afbeeldingen van mondstanden en/of filmpjes uit *Veilig leren lezen*
- ☐ voorwerpen en afbeelding met de klank van de week
- ☐ letters **zwart**
- ☐ symbolen boek en pen voor lezen en schrijven
- ☐ kaart klank /də/ /ət/ /ən/ - *de, het, een* bij leren lezen
- ☐ zie *Zien is snappen*, blz. 144 en verder
zie 'klanklessen', www.watenhoe-nt2.nl
- ☐ opnames om uitspraak terug te luisteren (tablet of computer met microfoon)

Benodigdheden vanaf groep vier

- ☐ *De bovenkamer*, onderzoekboek: blz. 92 en verder
- ☐ *De bovenkamer*, werkbladen uitspraak (op cd)
- ☐ *De bovenkamer*, werkbladen spelling-uitspraak (op cd)

	Groep										Wat?			A	B	C		Aantal lessen		Tijdschema			
	1	2	3	4	5	6	7	8															
wat ik zie	1	2	3	4	5	6	7	8			Klinkers week 1 - 10						wat ik hoor						
		2	3	4	5	6	7	8			Klinkers en medeklinkers												
		2	3	4	5	6	7	8			Letters en klanken												
	1	2	3	4	5	6	7	8			Zinsintonatie mondeling												
				4	5	6	7	8			Pauze in zinnen												
				4	5	6	7	8			Woordaccent: sjwa												
					5	6	7	8			Tweelettergrepige woorden												
					5	6	7	8			Drielettergrepige woorden												

Aanleren lidwoord met zelfstandig naamwoord

Groep een - vier

- aanleren van gebaren
- alle themawoorden, zelfstandige naamwoorden aanleren met lidwoord
- *het*-woordschrift voor groep drie vanaf januari

Groep vier - acht

- introduceren van gebaren
- alleen gebaar gebruiken ter correctie
- regels voor *het*-woorden - zie *De bovenkamer*
- bij *het*-woorden ook verbuiging van bijv.nw. (*het grote paard/een groot paard*)

Benodigdheden

- lint voor scheiding *de*-woorden / *het*-woorden
- stickers
- kaarten met *de*, *het*, *een* (zwart) en /ə/ /də/ /ən/ (roze)
- dozen bruin / geel

- bruin vel / geel vel
- bruine kaartjes (voor dieren en dingen) + gele kaartjes (voor mensen)
- *het*-schriften of multomappen per leerling

Organisatie invoeren/uitvoeren lidwoord en zelfstandig naamwoord

wat ik zie	Groep									Wat?	A	B	C		Aantal lessen	Tijdschema					
	1	2	3	4	5	6	7	8			Week 1, 2 en 3: gebaar bij onbepaald enkelvoud <i>een</i> , spreek uit /əŋ/				wat ik hoor						
		2	3	4	5	6	7	8			Vanaf week 4: gebaar bij lidwoord <i>de</i>										
		2	3	4	5	6	7	8			Vanaf week 4: gebaar bij lidwoord <i>het</i> , spreek uit: /ət/										
	1	2	3	4	5	6	7	8			Stickeren van <i>het</i> -voorwerpen / afbeeldingen										
	1	2	3								Lint op thematafel voor scheiden <i>de</i> -voorwerpen en <i>het</i> -voorwerpen										
	1	2	3	4	5	6	7	8			<i>Het</i> -woordendoos / <i>het</i> -woordenlijst (elke week ‘opschonen’)										
			3	4	5	6	7	8			<i>Het</i> -woordschrift										
			3	4	5	6	7	8			<i>Het</i> -woorden in thema’s laten leren.										
			3	4	5	6	7	8			Aanleren regel 1 voor <i>het</i> -woorden - alle verkleinwoorden zijn <i>het</i> -woorden										
			4	5	6	7	8			Aanleren overige regels voor <i>het</i> -woorden (<i>De bovenkamer</i>)											

Zinnen maken

Voorafgaand aan zinnen maken

- de betekenis: introductie van elke kleur met bijbehorende verwijzing

Groep een en twee

- introductie van de betekenis van de kleuren
- eenmaal per dag oefenen – twee zinsdelen
- later drie zinsdelen

Groep drie en vier

- eenmaal per dag zinnen maken

Groep vijf - acht

- bij taal oefeningen en spreek-schrijf oefeningen strookjes gebruiken

Benodigheden groep een - twee

- grote kubussen **bruin, rood, geel**
- paar sets voor groepje kinderen
- kleine **bruine, rode** en **gele** kubussen, voor ieder kind een set
- afbeeldingen hoofdpersonen en -zaken uit prentenboeken (zie *Woorden in Prenten*)
- allerlei afbeeldingen van mensen, dieren en dingen (zie cd-rom *Zien is Snappen*, afdrukken, zinnen, kubussen)
- gekleurde A4-tjes, gelamineerd:
 - GEEL** (Wie?)
 - ROOD** (Doet? Doen? Gebeurt?)
 - BRUIN** (Wat?)
 - PAARS** (Waar? Waarheen?)
 - ORANJE** (Wanneer?)
 - GROEN** (Hoe?)

Benodigheden groep drie - vier

- grote zwart-wit praatplaten met ingekleurde handelingen (zie cd-rom *Zien is Snappen*, digitaal schoolbord, zinnen)
- **bruine, gele, rode, paarse, oranje** en **groene** strookjes; voor elk kind een set
- stopbord 'gaan moet gaan'
- twee **rode** kaartjes met + /t/ en /ən/ zie cd-rom *Zien is Snappen*, afdrukken, zinnen
- poppenhuis plus **paarse** kaartjes (bepaling met voorzetsel)

Benodigheden groep vier - acht

- strookjes uit *De bovenkamer*
- werkbladen, zinnen maken zie cd-rom *De bovenkamer*
- afstemming taalmethode en *De bovenkamer*
- gebruik kaartjes *De bovenkamer* op Pro-wise

Organisatie invoeren / uitvoeren Zinnen maken

	Groep								Wat?		A	B	C		Aantal lessen	Tijdschema			
	1	2	3	4	5	6	7	8											
wat ik zie										Introductie van Wie?/Wat? - Doet?/Doen?/Gebeurt? - Waar?/Waarheen? - Wanneer? - Hoe?/Hoeveel?				wat ik hoor					
		2	3	4	5	6	7	8		Zinnen-twee zinsdelen (znw / ww)									
		2	3	4	5	6	7	8		Zinnen-drie zinsdelen									
		2	3	4	5	6	7	8		<i>Gaan moet gaan</i>									
		2	3	4	5	6	7	8		Zinnen met plaats/richting (paars) en tijd (oranje)									
			3	4	5	6	7	8		Zinnen met voorzetsels van plaats/richting (paars) en tijd (oranje)									
			3	4	5	6	7	8		Zinnen met hoe/hoeveel (groen)									
			3	4	5	6	7	8		Introductie <i>niet</i> (zinsontkenning)									
				4	5	6	7	8		Zinnen met <i>niet</i> (zinsontkenning)									
				4	5	6	7	8		Zinnen met voorop geplaatste bepaling									
				4	5	6	7	8		Ja- / nee-vraagzin									
				4	5	6	7	8		Vraagwoordvraagzin									
				4	5	6	7	8		Gebiedende wijs									
				4	5	6	7	8		Zinnen met uitgebreid ww. gezegde									
				4	5	6	7	8		Zinnen met nw. gezegde									
				4	5	6	7	8		Hoofdzinnen en bijzinnen									
					5	6	7	8		<i>Het</i> -zinnen									
					5	6	7	8		Volgorde in zinsdeel met woordkaartjes									
					5	6	7	8		Zinnen met zindsdeelontkenning									
					5	6	7	8		Zinnen maken met zinsdelen en woordkaartjes									
					5	6	7	8		Ontleden - zinsdelen									
					5	6	7	8		Ontleden - woordbenoemen									

Organisatie invoeren / uitvoeren overige lessen Nt2 - 1

Zie **Benodigheden** in *Zien is snappen* en *De bovenkamer* (handleiding)

	Groep									Nt2-les			A	B	C		Aantal lessen	Tijdschema			
	1	2	3	4	5	6	7	8													
wat ik zie										Introductie znw.- verkleinwoorden -betekenis						wat ik hoor					
			3	4	5	6	7	8		Znw-verkleinwoorden - <i>tje</i> , - <i>etje</i> , - <i>je</i>											
			3	4	5	6	7	8		Znw-verkleinwoorden - <i>kje</i> , - <i>pje</i>											
					5	6	7	8		Overige verkleinwoorden (<i>De bovenkamer</i>)											
			3	4	5	6	7	8		Znw-meervoud, -s											
			3	4	5	6	7	8		Znw-meervoud, -en											
					5	6	7	8		Overige znw. meervouduitgangen (<i>De bovenkamer</i>)											
		2	3	4	5	6	7	8		Introductie znw- samenstellingen , met <i>de</i> als lidwoord: -betekenis											
		2	3	4	5	6	7	8		Introductie znw-samenstellingen, met <i>het</i> als lidwoord: -betekenis											
				4	5	6	7	8		Znw-samenstelling: betekenis, lidwoord, klemtoon, volgorde											
		2	3	4	5	6	7	8		Aanwijzend voornaamwoord - (<i>de</i>) <i>deze, die</i>											
		2	3	4	5	6	7	8		- (<i>æt</i> (<i>het</i>)) <i>dit, dat</i>											
	1	2	3	4	5	6	7	8		Werkwoord betekenis											
	1	2	3	4	5	6	7	8		- betekenis knipwerkwoord (verzamelen)											
		2	3	4	5	6	7	8		- vervoeging - meervoud											
		2	3	4	5	6	7	8		- vervoeging - enkelvoud <i>ik, jij</i>											
		2	3	4	5	6	7	8		- vervoeging - enkelvoud <i>hij, zij, het</i>											
		2	3	4	5	6	7	8		- betekenis tijd: <i>nu</i>											
			3	4	5	6	7	8		- betekenis tijd: <i>toen</i> (o.v.t.)											
					5	6	7	8		Overige werkwoorden (<i>De bovenkamer</i>)											
	1	2	3	4	5	6	7	8		Bijvoeglijk naamwoord introductie van de betekenis - onverbogen (<i>groot-klein</i>)											
	1	2	3	4	5	6	7	8		- in zin: <i>het huis is groot</i>											
			3	4	5	6	7	8		- verbogen (+e): <i>het grote huis</i>											
				4	5	6	7	8		- <i>het</i> -woord onbepaald: <i>een groot huis</i>											
				4	5	6	7	8		- vergrotende en overtreffende trap: <i>groter, grootst</i>											
					5	6	7	8		Overige verbuigingen bijv.nw. (<i>De bovenkamer</i>)											

Invoeren / uitvoeren overige lessen Nt2 - 2

Zie **Benodigheden** in *Zien is Snappen* en *De bovenkamer* (handleiding)

	Groep								Nt2-les	A	B	C		Aantal lessen	Tijdschema			
wat ik zie									'Joker'woorden				wat ik hoor					
	(1)	(2)	3	4	5	6	7	8	- hij, zij, ze									
			3	4	5	6	7	8	- zij, ze (meervoud)									
			3	4	5	6	7	8	- zijn, haar									
				4	5	6	7	8	- het									
	1	2	3	4	5	6	7	8	- tel-er									
				4	5	6	7	8	- plaats-er									
				4	5	6	7	8	- spring-er									
						6	7	8	- sprookjes-er									
						6	7	8	- spook-er									
						6	7	8	- ..., die ..., dat									
	1	2	3						Prentenboeken Woorden in Prenten 1 : 1 - 2 - 3 - 4 - 5									
	1	2	3						Prentenboeken Woorden in Prenten 2 : 1 - 2 - 3 - 4 - 5									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Nt2-didactiek									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Nt2-didactiek en ...									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Nt2-didactiek en ...									
	1	2	3	4	5	6	7	8	Nt2-didactiek en ...									

BAZALT GROEP bestaat
uit Bazalt, HCO en RPCZ

